СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 103. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 25-го травня 1945. No. 103. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, May 25, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ВЕЛИКІ ЗМІНИ В КАБІНЕТІ У ВАШИНГТОНІ

Президент Труман перевів великі зміни у міністеріяльнім кабінеті в середу 23. травня. Зо становищ зрезиґнували: Ґенеральний прокуратор Френсис Бидл; секретарка праці Франсес Перкінс і секретар рільництва Клод Р. Викард. На їх місце прийшли: Тамес С. Кларк як ген. Прокуратор; він досі був асистентом на цім становищи; суддя Луїс Б. Шьеленбак із Спокейн, у стейті Вашинґтон, дістав номінацію на серкетаря праці; конґресмен Клинтон П. Андерсон з Ню Мексика прийшов на секретаря рільництва.

Викард дістав становище Адміністратора Сільської Електрифікації. Адміністратор Харчів Марвин Джовнс зрезиґнував із свого становища і воно не буде наново обсаджене, бо ця аґенція буде злучена з секретаріятом рільництва. Всі оті зміни будуть переведені в життя з днем 30. червня. Тоді теж відійде дотеперішній ґенеральний почтмайстер Френк Вокер, а на його місце прийде Роберт Е. Ганеґан, предсідник Краєвого Демократичного Комітету.

На пресовій конференції президент Труман заявив, що секретар скарбу Генрі Морґентав і секретар стейту Едвард Р. Стетиніюс остають на своїх становищах. Таксамо не буде змін у секретаріяті війни і фльоти. Не зважаючи на запевнення президента у Вашинґтоні надіються дальших змін в кабінеті.

ЮНІЯ ШОФЕРІВ ВІДКЛИКАЛА СТРАЙК.

Шікаґовський страйк шоферів при вантажних автах, який тривав цілий тиждень і спаралізував доставу продуктів троками, відкликала юнія внаслідок зарядження президента Трумана, щоб Бюро Транспортації Оборони обняло всі достави троками. Страйк повстав із цього, що юнія почулася невдоволеною рішенням Ради Воєнної Продукції про підвишку плати шоферам. Рада обіцяла взяти справу плати ще раз під наради.

ПАЙКИ НА ҐАЗОЛІНУ ЗРОСТУТЬ ДО ПОЛОВИНИ.

Внаслідок перемоги на европейськім фронті пайки на ґазоліну для власників карти А будуть підвищені на 50% з днем 22. червня 1945. Значить, замісць 4 ґальонів будуть діставати 6 ґальонів ґазоліни. З днем 11. Червня власники карт Бі дістануть дозвіл діставати ґазоліну на їзду по 650 миль місячно в цілому краю. Досі були дві мірки: По 325 миль у місяць на Сході, а по 400 на Заході.

ПОШТОВІ МАРКИ НА ЧЕСТЬ Ф. Д. РУЗВЕЛТА.

Поштовий департамент у Вашинґтоні проголосив, що вже виготовив чотири пропамятні марки на честь президента Френклина Д. Рузвелта. Вони будуть випущені з днем 27. червня 1945. р. Всі 4 марки будуть мати портрет Рузвелта. Їх будуть продавати по 1, 2, 3, і 5 центів, величини теперішньої марки для „спешел деливері". Крім портрету президента будуть на марках ще образки деяких будинків, з якими лучаться спомини з життя Рузвелта. Досі портрети Рузвелта на поштових марках були поміщені в Бразилії, Туреччині і Ґватемалі.

ПІДГОТОВА МІЖНАРОДНЬОГО ВІЙСЬКА НА КОНФЕРЕНЦІЇ.

Щойно вперше виявилено вчасі нарад міжнародньої конференції у Сан Франсиско пляни, як має бути створена армія для виконання постанов міжнародньої орґанізації для забезпеки миру. Над цим радять начальники головних штабів Америки, Анґлії, Росії, Франції й Китаю. Кажуть, що світ має бути поділений на кілька військових округ, а кожна держава має створити в себе окремі військові частини, які моглиб були вжиті на заклик нової ліґи націй. — Комітет для цієї справи пічне радити вже незабаром.

Примощено дорогу до приняття права вета.

Малі й середні держави, в числі 45, порозумілися між собою, як вияснити, у яких випадках вони згодяться на право вета для великих потуг, а в яких їм це неможливо. Вони склали 22 питань до великих держав для прояснення цеї справи. Вони теж склали лісту випадків, у яких вони годяться на право вета великими державами.

На нарадах обговорювали можливі трудноці при закладанню вета. Так напр. делеґати висували таке питання: „Колиб так Україна або Білорусь замоталися у спір, який дотикає цілий світ, чи Совєти, як член ради забеспеки моглиб сказати, що вони не мішаються в це непорозуміння і тому стримуються від голосування" — Такі й подібні справи вказують на трудноці, з якими мусить конференція рахуватися вчасі своїх нарад.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

Президент висилає нову місію до Москви в особі Гопкінса

Президент Гері С. Труман оприлюднив, що він висилає Герія Л. Гопкінса, як спеціяльного посла до Москви. Водночас Джозеф Е. Дейвис поїде до Лондону на спеціяльну нараду з британійським урядом. Цю постанову оприлюднив президент негайно після своєї розмови із Едвардом Стетиніюсом, який перервав свою працю на конференції у Сан Франсиско і прибув до Вашинґтону. В політичних колах столиці лучать ці обі місії із трудноцами на міжнародній конференції. Кажуть, що йде про те, щоб Совєти виповнили рішення конференції в Ялті в польській справі, а також щоб змінили своє становище в справі вета у чартері міжнародньої орґанізації.

Гері Л. Гопкінс був особистим дорадником президента Ф. Д. Рузвелта, Джозеф Е. Дейвис був американським амбасадором у Москві. Оповістка з Білого Дому каже, що Гопкінс виїхав разом із теперішним амбасадором до Москви В. Аверелем Гариманом. Вони мають відбути конференцію з маршалом Сталіном „про біжучі справи".

УРЯД ПЕРЕБРАВ НІМЕЦЬКУ АМБАСАДУ ПІД ОПІКУ

Федеральний уряд зробив крок, якого ще не бувало в американській історії, а то „як опікун урядів, виконуючих владу в Німеччині та догляду на поразку Німеччини" перебрав будинок і документи німецької амбасади у Вашинґтоні. Іменем уряду підписав перебрання амбасади асистент секретаря стейту Джуліюс С. Голмс від швайцарського посла Карла Бруґмана. На будинку вивішено таблицю з написом: „Колишній будинок німецької амбасади під сторожею департаменту стейту".

НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ КОНҐРЕСМЕНАМ ЇХАТИ В ЕВРОПУ

Після здачі Німеччини зголосилося тільки різних урядових і неурядових місій на поїзди в Европу, що американські військові власти не вспіли всім догодити. Зокрема голоситься конґресмени на такі місії. Тому, що намірений виїзд конґресменів, як сенаторів так і репрезентантів може теж довести до цього, що в конґресі не лишиться тільки членів, щоб можна було переводити голосування над різними проєктами, предсідники обох палат порозумілися, щоб не дати дозволу конґресменам виїздити в Европу на оглядини країв, навіщених війною.

ЧОРЧИЛ РЕЗИҐНУЄ

Коаліційний уряд Британії, що його створив був премієр Чорчил у травні 1940 року, уступив. Король приняв резиґнацію Чорчила та негайно іменував його премієром тимчасового уряду, що має урядувати, поки не будуть переведені парляментарні вибори й не буде створений новий постійний уряд. Вибори нового парляменту відбудуться 5. липня.

СИРІЯ Й ЛЕБАНОН БУДУТЬ ОПИРАТИСЯ СИЛІ

Посли Лебанону й Сирії в Парижі видали спільну заяву, що ніяка держава в світі не має права вживати сили проти їх країн та що як Франція не добеться якоїсь мирної злагоди з Лебананом і Сирією, цілий арабський світ буде всіми силами піддержувати опір тих країн.

ПОЛОЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ТРІЄСТУ ЩЕ ВАЖКЕ

Не дивлячися на те, що напруження серед населення Трієсту внаслідок останніх посунень юґославського маршала Тіта дещо ослабло, стан населення всеще важкий. Найбільше давить його недостача харчів.

І БАВАРСЬКІ СЕЛЯНИ МАЮТЬ ХАРЧОВІ ТРУДНОЩІ

Баварські селяни починають нарікати на аліянтську адміністрацію. Мовляв, вони були певні, що з приходом американських військ покінчаться їх клопоти, а тут з ним почалися ще нові.

Всі баварці відчувають недостачу харчів. Головною причиною недостачі є прихід до Баварії великого числа німців з північних околиць Німеччини. Поки був націстичний уряд, він давав таким утікачам грошеві допомоги й позички. З упадком націстичного уряду, скінчилися такі допомоги, і в Баварії починається загальна біда. Німці не розбирають багато, від чого вони голодують: для них це все просто: винуватий новий заряд Німеччини.

ПІЙМАЛИ ГОЛОВНОГО НАЦІСТИЧНОГО АНТИСЕМІТА

Американський майор Генрі Плит, жид з Ню Йорку, арештував ховаючогося в горах у Баварії Юліюса Штрайхера, головного антисеміта націзму. Штрайхер удавав зо себе маляра Зайлера, що займається тільки штукою, а політикою не цікавиться.. Штрайхер хвалився все, що він один навернув цілий Нірнберґ на націзм. Він прирівнював колись Гітлера до Христа. Був Націстичним управителем цілої північної Баварії, поки не посварився з партією за заряд фондів.

СТЕТИНІЮС НА КОНФЕРЕНЦІЇ З СВОЇМИ ДОРАДНИКАМИ.—Людина, що її голова обернена до нас задом і виглядає сива — це Едвард Е. Стетиніюс, секретар стейту, що саме відбуває в Сан Франсиско одну з так частих нарад з американськими делеґатами на міжнародню конференцію, а теж з многими дорадниками і експертами щодо тих різних справ, що їх порушують на цій конференції.

550 СУПЕРФОРТЕЦЬ БЄ ПО ТОКЙО

Американські суперфортеці доконали в середу рекордового удару по японській столиці. 550 бомбовиків системи „Бі-29" взяло участь у рейді, в котрім скинено на Токйо 4,500 тон бомб, повних запальних матеріялів. Бомби націлювано на запальну промислову частину міста, звану Шінаґавою. Рейд випав якраз на 6 місяців після першого рейду нової кампанії проти Токія, в котрім брало участь усего 111 літаків. Як можна догадуватися, цей рейд доконав страшного знищення.

МАРИНАРІ ВХОДЯТЬ В НАГУ.

Не дивлячися на вливні дощі на острові Окінаві, американські війська посунули назад японські лінії на обох крилах боєвої лінії впоперек південної частини острова. Шеста Дивізія Маринарів переправила через ріку Асато Четвертий Полк, і він під закриттям важкої пільної артилерії та гармат з боєвих кораблів почав входити до Наги, головного міста острова.

ЗБИРАЮТЬСЯ ДОБРЕ ВИКОРИСТАТИ ОКІНАВУ.

Американські війська ще не опанували цілого острову Окінави, а вже почали на велику скалю горячкові приготовання перемінити остров на одну з наймогутніших повітряних баз у світі. На острові ставиться нові летнища з укритими приміщеннями для великої маси літаків, що мають брати участь в остаточній атаці на Японію. Приготовляється теж портові приспосіблення для воєнних кораблів.

АМЕРИКАНСЬКІ КОЛЮМНИ НА МІНДАНАО 8 МИЛЬ ВІД СЕБЕ.

Між протилежними колюмнами американських військ на филипинському острові Мінданао осталося всего 8 миль. Як вони получаються, остров буде переполовлений лініями вздовж головної дороги, що йде з півночі на полуднє.

Патрольові бомбовики скинули ніччю бомби на два летнища на острові Формозі, зчиняючи цим великі пожари. Бито теж по інсталяціях у Кантоні й Шанґгаю. На морю в тій околиці затоплено один корабель на 5,000 тон містоти, а другий корабель меншої величини.

РОЗВЯЗАНО ОСТАННІЙ УРЯД РАЙХУ ПІД АДМІРАЛОМ ДЕНІЦОМ.

На чердаку німецького корабля „Патрія", що стоїть у невеличкім балтійськім порті Фельсбурґу, відбулася в середу ранком коротка неврочиста церемонія розвязання останнього уряду Райху. На неї головна кватира Аліянтських Експедиційних Сил приказала зявитися: адміралови Деніцови, ґенералови Йодлеви, адміралови фон Фрідеберґови й іншим міністром. Американський ґенерал Рукс, що зявився в товаристві представників британських та совєтських військ та перекладчиків, заявив німцям, що на основі рішення Головної Команди Аліянтських Експедиційних Сил німецький уряд Деніца розвязується, а всі його члени будуть від тепер воєнними бранцями. „Цим розвязується останній уряд Німеччини. Це власне тепер відбувається", говорив він.

Німці були видимо поражені заявою. На запит американського ґенерала, чи вони мають щось сказати, ґенерал Йодел простогнав: „Що тут поможуть слова!" Німців відведено на обід, а потім зібрано для висилки літаками до дальшого місця побуту. Одночасно взято під арешт коло триста урядовців уряду. Німці могли оглядати їх, як вони стояли на вулиці під військовою сторожею, готові до висилки.

Американська команда дивилася за те, аби котрий з німецьких вожаків не поповнив себегубства. Одного з них не встерегла: ґенерал фон Фрідберґ найшов нагоду випити отрую й покінчити зо собою.

У цей спосіб зійшов зо світа уряд, котрому Гітлер пророкував, що він перетриває тисячу років.

2,600 ОСІБ НА ЛІСТІ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Аліянтська Комісія для Воєнних Злочинців уже постановила підняти обвинувачення за різні воєнні злочини проти 2,600 осіб. На лісті є коло сотка японців.

Лісту доповняється далі. Поляки й чехи можуть додати до неї десятки тисяч. Можливо, що повна ліста досягне сотки тисяч осіб.

Багато з тих осіб ще не находяться в руках Аліянтів. Передусім не мають вони ще Гітлера, що стоїть на чолі лісти. Допускають, що його й ніколи не дістануть, бо тепер назбирується щораз більше доказів на те, що Гітлер справді згинув; за останніми розслідами згинув від отруї, яку йому з милосердя подав його лікар.

ВІДГУКИ ВІЙНИ.

За обчисленнями британійського уряду, за останніх 18 місяців згинуло в Британії 60 британійських вояків, занятих при очищуванню британійських побереж з мін, що їх Британія була заложила в числі 100,000 для охорони перед німецькою інвазією.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y.
BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокe число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИТЬМЛЕНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Зо сан-франсиської конференції виїздять найчільніші учасники. Покинув її оноді советський комісар заграничних справ Молотов, котрого приїзд на конференцію свого часу проголошено як спеціяльне уступство для президента Трумана та його особисту перемогу. Покинув конференцію британський секретар заграничних справ Іден. Навіть американський секретар стейту Стетиніюс, котрого приявність на конференції як господаря дому є конечна, бачить конечну потребу відбути подорож до Вашингтону. Взявши разом ці виїзди становлять доказ, що деінде в світі діються події та виринають справи, що мають, наразі принаймні, більше політичне значіння, ніж конференція в Сан Франсиску.

Що саме за справи, не важко догадатися. Кричать про них ґазети великими наголовками на перших сторінках. Ні, до них уже не належить польська справа. На заміну їй на перший плян висуваються справи інші, більше пекучі, більше „напаковані динамітом". На першому місці між ними є різні питання, звязані зо зарядом окупованої Німеччини. Хто має нею рядити? Як мається це робити? Яку участь в управі мають мати німці? Хто має харчувати німецькі здані війська? Хто має харчувати німецьке населення? Що мається робити з німецькими провідниками?

Далі на перший плян попри німецькі справи висувається справа Тріесту. Італійське місто, обіцяне Аліянтами вперше світову війну Італії за її приступлення до війни по аліянтськім боці, але Аліянтами Італії не доручене, бо обіцяне теж Югославії. Заняте насильно Данунцієм, воно ниділо під Італією, не маючи „гінтерлянду". Тепер Югославія хоче дати йому цей „гінтерлянд", за ціну приналежности до неї. Та Італія хоче Тріесту для себе. Тіто займає його. Італія протестує. Аліянти кажуть Тітови пождати, поки справа не буде вирішена всіми Аліянтами на мировій конференції. До когож має належати Тріест?

Далі на сході виринає подібна справа Стирії. На заході Еспанії. Далі на півночі Зарщини. Кожна з них пекуча, невідклична, і неодна з них готова стати притокою або причиною до кровопролиття. В кожній з них спорячі сторони не хочуть ждати мирової конференції, бо ніхто не знає, куди ця конференція повернеться. А непевні всі цеї конференції тому, бо провідні аліянтські держави досі розвязували з дня на день питання дня, а не виробляли заздалегідь ніяких засад, за якими мається вирішувати спірні справи мира, що будуть поставлені відразу на порядку дня з хвилею здачі ворога. Через це занедбання в світі наростає прикре напруження, котре між іншим псує навіть працю сан-франсиської конференції в справі забезпечення мира.

Діємо як зорганізований загал!

Російський Военний Допомоговий Комітет, що його офіційна назва є „RUSSIAN WAR REFIEF, Inc.", порозсилав до деяких одиниць з українського походження запрошення прибути в ролі „обсерваторів", „спонзорів" чи референтів на конференцію в справі допомоги Україні під Советами.

Оту конференцію скликує "Nationalities Division of Russian War Relief." На чолі цеї Дивізії стоїть Златко Балоковіч, відомий з частих виступів на різних комуністичних підприємствах, зокрема тих, що беруться орґанізувати в одну цілість американців, що є словянського походження. І то на всесловянській ідеольоґії, яку пропаґує Всесловянський Комітет у Москві, що то засипує наш край своєю комуністичною пропаґандою через Пресову Обслугу цього Комітету. Та Пресова Обслуга веде пропаґанду письмом через пресу, а такі як Балоковіч помагають її поширювати через активну участь в різних „всесловянських" конґресах, зібраннях чи концертах, що в нашому розумінню є нічим іншим, а тільки спробою поширювати під закраскою „словянофільства" комуністичну ідеольоґію серед американців словянського походження та настроювати їх так, щоби потурали московсько-червоному імперіялізмови, що то ніби „обєднує" і „визволяє" усіх словян. Тому Златко Балоковіч, не зважаючи на те, що його оголошують „відомим скрипаком", є тепер властиво більше відомий з виступів і співпраці з комуністами, які його від довгого часу на всі способи розрекламовують. І оце він скликує тепер на неділю 27. травня б. р. наради до Валдорф Асторія в Ню Йорку, якими він буде проводити, а в яких малиб взяти участь і деякі одиниці з американців, що є з українського роду, яких згадана вище Дивізія запросила.

А що про це повідомлено теж і наш часопис, як і запрошено на ці наради декого з редакторів „Свободи" чи урядників У. Н. Союзу, то ми хочемо висказати отсим нашу думку в цій справі.

Отже думаємо, що якщо Рошйен Вор Реліф, Інк. є чисто американською установою для чисто матеріяльної допомоги СССР, то на нашу думку так повинно бути, щоб ті з американців, що ведуть ту акцію, чи проводять такими нарадами, які отсе скликується, повинні тримати себе здалека від того всього, що має властивости московсько-комуністичної пропаґанди. В нашому випадку повинні зокрема здержуватись від пропаґанди, що її веде серед американців словянського походження, а в тому і серед американських українців, Всесловянський Комітет у Москві. А таку пропаґанду веде отся московська установа через Конгрес Американських Словян, якого президентом є Леон Скшицкі, один з спонзорів цеї Конференції, про яку тут мова.

Американські українці (за виїмком комуністів) не беруть ніякої участи в отсій всесловянській пропаґанді, яку ведуть такі як Леон Скшицкі чи Златко Балоковіч, бо вважають таку акцію не тільки для американського життя непотрібною, але й шкідливою для словян в Европі, бо вона долі словян не поправляє, а тільки помагає заганяти їх з одної неволі в другу. Вже те, що такі особи як Скшицкі чи Балоковіч є орґанізаторами чи спонзорами таких нарад, що повинні бути наскрізь аполітичними, не дає змоги тим, що не є комуністами, брати в них участь, бо є дані думати, що ті особи будуть і в допомоговій акції продовжувати те саме, що голосили на комуністами орґанізованих словянських конґресах, концертах, чи інших підприємствах, що, на нашу думку, намагаються закріплювати комуністичні впливи в Америці.

Друга справа, що її хочемо піднести у звязку з нарадами, що їх скликує на неділю 27. травня б. р. Рошйен Вор Реліф, є така, що відноситься до внутрішнього, орґанізаційного життя американських українців, а яка обіймає такі акції як допомога старому краєви.

Отже так є, що для американських українців це не першина вести такі акції. Вони їх вели від самого початку, як прибули до Америки. Вони вели її в часах російського царату, за старої Австрії, за Польщі, за України, навіть і в часі советської влади, коли в Україні гинули люди міліонами з голоду, а коли та влада той голод заперечувала і допомоги не допускала. Подібну допомогову акцію для помочі українським жертвам війни, де вони не булиб, зорґанізували американські українці й в теперішню пору. Вони її ведуть і вестимуть далі з щораз більшим розгоном і готові кожної хвилини посилати ту допомогу в першу чергу своїм рідним на українських землях, — як не особам, то тільки установам чи громадам — навіть не вимагаючи якогось контакту з ними, якщо советська влада на те не дозволяє, як це є тепер, а тільки бажаючи знати те, що наші жертви доходять до українських рук, бо Україна є найбільш знищена в Европі земля, а український нарід найбільш потерпів. Як бувало так і тепер американські українці взялись до цеї акції зорґанізовано й обєднано. В тій цілі створено Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет у Філядельфії, що за вказівками і порученнями урядових установ у Вашинґтоні уже навязав звязки з іншими американськими допомоговими установами, що радо допомагають українським жертвам війни теж і з свого боку. Той Комітет, згідно з порученням урядових установ, звернувся теж і до Рошйен Вор Реліф, Інк., в такий самий спосіб, як це зробив з іншими американськими установами. Отже з ним, з У. А. Д. Комітетом у Філядельфії, а не з поодинокими особами, треба полагоджувати орґанізації Рошйен Вор Реліф справи, що відносяться до допомогової акції Україні під Советами, коли іде про акцію серед американських українців, що не є комуністами. Правда, і тим разом можуть знайтись і поза комуністами якісь одиниці, що з розмислом для власної користи чи карієри, чи побаламучені й залякані советськими інтриґами, не ідуть чи не підуть спільним шляхом зорґанізованого, не-комуністичного українського загалу в Америці. Таке бувало давніше, таке може бути і тепер. Так є, що і тепер знайшлися одиниці, що захотіли піти своїм окремим шляхом, іншим від того, яким іде не-комуністичне і не-комунізуюче українське ґромадянство. Та в такій акції іде про загал, а не про одиниці. Проте Дивізія Національностей орґанізації Рошйен Вор Реліф, Інк., не думає про загал, але пішла шукати між американськими українцями одиниць. В такий спосіб знайшла вона „спонзорів" для тої конференції, яку скликує на день 27. травня 1945 р. до Ню Йорку, хоч знає, що американські українці, що не є комуністами чи комунізуючими, є проти таких способів і саме тому створили для справ ґуманітарних одно зорґанізоване тіло, яке має ті справи полагоджувати. Таким тілом, що має ті справи обговорювати і вирішувати, є Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет у Філядельфії. Він кожної хвилини готов далі переговорювати з Рошйен Вор Реліф, Інк., як з американською установою, як найкраще і найліпше слати допомогу Україні, яку всі ми, американські українці, з цілої душі раді дати. Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет у Філядельфії не є орґанізацією політичною, ні орґанізацією якоїсь одної церкви, партії, установи, чи ґрупи. Це загальна, ґуманітарна установа американсько-української збірноти, усіх крім комуністів. Вона не веде ніякої політики і її вести не сміє, а має помагати виключно нещасливим людям, невинним українським жертвам війни. Як така вона радо співпрацює і буде співпрацювати з усіми, що не мішають ґуманітарної акції з політикою, включно з Рошйен Вор Реліф, Інк. Але Конференція, яку скликує Рошйен Вор Реліф через свою Дивізію Національностей на день 27. травня б. р. до Ню Йорку, не веде до співпраці з американськими українцями в справі допомоги Україні під Советами. А це тому, що спосіб, в який її заранжовано, робить з ґуманітарної акції політику, бо опирає ту допомогову акцію на українських комуністах і комунізуючих в Америці, а не на зорґанізованому американсько-українському громадянстві, зорґанізованому у своїх найдавніших і головних народних установах, церквах і громадах, а ті говорять і виступають у ґуманітарних справах як одне тіло тільки через Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філядельфії. До цього ще додамо, що оці речі є установі Рошйен Вор Реліф, Інк., добре відомі.

Вчені про німецький характер

Ввиду того, що Аліянти збираються тепер складати якийсь постійний плян правлення Німеччиною вчас мира, звертається загальну увагу на німецький народний характер та німецькі установи, які є основою німецької брутальности й нахабности, що в остаточній лінії довели до другої світової війни. Всі розуміють, що коли Аліянтам не вдасться перетворити німецького народного характеру, то німці певно будуть старатися довести до третьої світової війни. Не дуряться Аліянти вже тепер тим, що Німеччина по другій світовій війні так знищена, що ніяка здорово думаюча людина в Німеччині не повинна би собі бажати ще одної такої війни, яка певно скінчилася би для Німеччини ще гірше; Аліянти знають, що німців не можна мірити мірами умово здорових людей та що німці можуть хотіти третьої війни навіть якби ще одна війна мала скінчитися повним стертям Німеччини з лиця землі.

З практичними питаннями аліянтської політики супроти Німеччини й німців звязаних є багато чисто наукових питань, які розвязати можуть тільки спеціяльно вишколені люди. Власне для цеї справи відбулася недавно в Ню Йорку, в Колеґії Лікарів і Операторів Колумбійського Університету, закрита конференція психіятрів, антропольоґів, фільософів, соціольоґів та спеціялістів у справах виховання для розгляду наукових питань, звязаних з аліянтськими плянами супроти Німеччини. Сім психіятричних орґанізацій влаштувало цю конференцію, з котрої потім видано для публики підсумки, 12 сторінок друку.

У цих підсумках сказано передусім, що постійного мира не можна завести, примінюючи до Німеччини тільки міри військові, політичні й економічні. Мовляв, постійний мир не можливий без переміни німецького народнього характеру, без зміни самої вдачі німців.

Переходячи до вдачі німців, учені заявляють на самому вступі, що це помилково вважати націзм ідеольоґією, яку німцям накинула жмінка нахабних пропаґандистів. Якраз націзм треба вважати висловом ідеалів і наставлень, що існували здавна серед подавляючої більшости німецького народу. Це є не є ніяким арґументом проти цеї думки, що ці ідеали й наставлення перекручені й помотані; власне таку суматоху ховає в собі більшість німців.

Певна річ, що нахабність, що є тепер признакою німців, не є одідиченою ціхою. Це значить, що людина з нею не родиться. Її набуває вона через виховання. Її нащіплюється німцеви в родині, громаді, школі, церкві, товаристві, армії і т. д. Німецький характер витворюється під впливом встанов, які дають одиниці нагоду до самовияви. Встанови формують характер, а характер опісля продовжує встанови, що в свою чергу далі формують характери нових людей. Німецький характер це твір німецької культури.

Національний характер німців відзначається найбільше одною ціхою: німці це люди, заняті весь час питанням стану, становища, старшинства. Вони найбільше цікавляться питаннями: хто старший? Хто кому має підчинятися? Що в народів з демократичною культурою вважається чистим хамством, то в німців уважається наскрізь пристойною поведінкою. Німець постійно шурає ногами перед старшими, а потім постійно грубо наказує тим, над котрими він старшує. Що ця признака не одідичена, але вивчена вихованням, видно добре на людях, які хоча самі не є німецького роду, але побувши серед німців довший нас, самі перенялися думкою, хто тут старший, та постійно показують усім над ким вони вищі.

Внаслідок того, що німець на один спосіб гнеться перед старшими та одночасно пригинає карки нижчим від себе, в німецькім характері твориться виразна подвійність: німець буде в різних ситуаціях проявляти дві різні цíхи, собі може наскрізь протилежні. Він може поповняти найкрайніші ексцеси, а потім такі самі ексцеси в інших людях найгострíше осуджувати. Багато прикладів тої подвійности давали німці вчас цеї війни, коли вони величалися німецьким бомбардуванням Анґлії, а потім осуджували анґлійські бомбардування Німеччини, коли вони похваляли нищення ненімецьких цивільних людей, а потім обурювалися, як підчас аліянтської окупації Німеччини гинули цивільні німці зовсім без злої волі Аліянтів, а просто внаслідок военних операцій. Така подвійність німецької душі може доходити інколи до повної моральної отупілости на чужу кривду, полученої з виніжненим почуттям власної кривди. Вони осуджують помилку в інших, а одночасно признають за собою право говорити свідомо на свою користь.

Внаслідок ції подвійности німецького характеру, в історії Німеччини стрічаємо багато несподіванок. Німці мають про себе високе поняття. Мовляв, вони пануюча нація. Одначе ця надія, немовби Провидінням покликана панувати над усім світом, поводиться наскрізь по рабськи, коли вона є переможена. Це тому, бо німці падуть ниць перед станом, а кожний

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

13) (Всі права застережені)

Надії повернути до Квебеку розвіювалися. З Винипеґу, — одержавши своїх двацять пять долярів, зданих ще у Варшаві — він міг збитися на шістьдесять пять долярів, — кошта переїзду до Квебеку. Купив провідник, хотів довідатися, чи зможе вернути з Саскачевану, — й опустив руки! Поверх двох тисяч миль простору, самий білет коштував би коло вісім десяток. На іміґрантську знижку він сподіватися не міг.

Надумав тоді їхати на призначене місце. Літо попрацювати й вернути на схід в осені. Надію розшукуватиме оголошеннями. Чейже батько її читає якийсь український часопис. Після перебутої розлуки і щастя буде більше. Обнадієний такою думкою повеселів, прислухувався до розмов. У приміщення, по відході урядників, набилося місцевих українців. Нанесли хліба, ковбас, тютюну, ласощів. Наперебій розхвалювали іміґрантам свої товари, у надії щось від них заробити. Лупили несоґірше! Та іміґранти не знали цін. Кому забракло в дорозі харчів — купували в поїзді, де продавці попусту не давали... Тут за шістьцентове бохоня хліба брали пятнацять центів, або два бохонці за „кводра", за коробку сардинок — десять центів. І за тютюн брали по двацять центів, як що вдавалося! Недосвідні бідолахи-іміґранти платили! Думали по европейськи, що у великих містах мусить все коштувати дорожче, не знали, що в Канаді якраз воно навпаки,..

Ввечорі прийшло десятків зо три робітників у синіх полотняних убраннях ґумових черевиках. Ще більше набилося „спортів", напудрованих, наперфумованих, з покучерявленим волоссям. Ці в першу чергу заатакували жіноцтво На всі лади товкмачили селянкам про канадійське рівноправя жінок з мужчинами, попід небеса вихвалювали міське життя, танці, кіна. З їх слів виходило, що жінка в Канаді має якісь надлюдські права, а про обовязки „спорти" либонь не багато самі розуміли. Іміґранти вважали „спортів" за багатих панів і дехто вже попитував у них за роботою, хоч на пару днів. Ті невважно відмахувалися від мужчин руками. У одного побачив Остап Безхатний з під білої дорогої сорочки брудне, десь вже місяць ношене спідне шмаття. Зробилося йому невимовно гидко. З недовірям віднісся до їхніх розбалакувань зпочатку, тепер пізнав, що то за люди. На пудру, на перфуму, на завивку волосся гроші є, а на миття шмаття, на купання — нема... Бруд прикривають зверху показними убраннями з других рук, сморід немитого тіла забивають перфумами. Тоді не знав ще Безхатний, що за моральне багно, коли вже не злочини таїться в особах тих спортів. Однак і того, що побачив і почув вистало, щоб назавжді гидувати ними. Відійшов до купки іміґрантів, які обступили одного робітника, прислухувався його мові.

— Тут, братику, — говорив робітник, — людина мусить працювати за коня, а кінь за чорта. Це вам не старий край, де господар з кількох морґів кормить і виховує всю родину. Тут фармери мають по секції і по дві землі, — по тисячі й більше морґів, — і від довгів вічно не можуть відпекатися. Не заплатить рати, двох, не заплатить податків, — ну й фарми продають, а фармер з родиною їде до міста, ряди безробітних збільшувати.

— А хто продає землю за довги? Уряд? — перепитують зацікавлені.

— Де, уряд! Приватні компанії! Трапляється, що й уряд продає, тільки рідко. Вам там наобіцяли аґенти, думаєте, що тут жити так легко? Чи знаєте, що літо треба тяжко працювати, щоб ледви на прожиток на зиму заробити? Та й літа тут усього чотири місяці... І так все життя людина мусить відробляти то довги, то за шмаття. Фармерам бодай трохи лекше. Власний куток та бульбу бодай мають!...

— О-о!... — з жалем озивається іміґрант, словак або закарпатець. — То в Канаді так погано? От, жеби заробит паре тисачек таляркув, то з повротом до Словенски почестує...

На ті бажання робітники значучо посміхнулися. А той, що говорив, озвався:

— Ну, я знаю, як словаки живуть і працюють. Коли один день побуде без роботи, то в нього вже крижі болять. Побудете в Канаді з десяток років, а часи покращають, так безнастанно працюючи заощадите тисячу, дві...

— Ні, — заперечив словак. — Пара тисачек я не мисле два тисачи. Я мисле седем-осем тисячек.

Робітники зареготалися. Той же робітник продовжував:

— Поживеш, приятелю, в Канаді, побачиш, скільки заощадиш! З праці рук у цих краях ще ніхто не забагатів...

(Дальше буде).

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Дітройт на першому місці в допомозі!

Фінансовий секретар Українського Вор Реліфу, філії Злученого УАД. Комітету в Дітройт, п. Тома Кошіль, переслав чек на суму ПЯТЬ ТИСЯЧ долярів та такий звіт:

На зборах дня 15. травня б .р., на внесення касієра п. Заблоцького рішено одноголосно вислати до централі у Філядельфії суму 5,000 дол. на допомогу українським жертвам війни.

Ціла наша кампанія в Дітройт, ведена з рамени Українського Вор Реліфу, під головуванням адв. І. Панчука, поділена на три части: 1) Вест Дітройт при громаді Народного Дому при ул. Мартин; 2) Норт-Дітройт при ул. Карпендер; 3) Гемтремк, при Українській Хаті та в Домівці Політичного Клюбу при Ґрейлінґ ул.

Дотепер прийшли наступні звідомлення:

Збірка з Українського дня 14. квітня в Гемтремк	$1,304.70
Збірка в українській кат. церкві 15. квітня б. р.	115.41
Хор ім. Котляревського з Шевченківського Концерту	40.26
Український Демократичний Клюб при Ґрейлінґ ул.	400.00
Золотий Хрест	300.00
Союз Українок від. ч. 5	100.00
Союз Українок від. ч. 26	100.00
Відділ У. Н. Союзу ч. 94	100.00
Артист Іван Годяк, Лос Анджелес, Кал.	100.00
Організація ОДВУ	60.00
Відділ ч. 20 У. Н. Союзу	50.00
Н. Горин	50.00
Збірка на свяченім в Українській Хаті	22.06
Колектори	1,549.00
Разом з Гемтремку	$4,291.43
Норт Дітройт	1,000.00
Вест Дітройт	222,00
Разом зібрано до тепер (у касієра)	$5,513.43

Збірка продовжується і досягне суму ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

Надзвичайна Нарада.

Надзвичайна нарада Ширшої Управи З. У. А. Д. Комітету та представників спомагаючих інституцій та преси відбудеться в суботу, дня 26. травня б. р. в Готелі Пенсилвенія в Ню Йорку в годині 12. вполудне. На порядку нарад дуже важні справи і тому приявність усіх представників конечна.

Лист з Европи.

В листі надісланім до Комітету з міста Мец у Франції, з датою 29. квітня 1945. сказано:

„Нас звільнили та привезли сюди до табору. З поляками та росіянами поводяться дуже добре. Наших людей дають до польських або російських таборів, а українських нема. За говорення українською мовою тяжко побили одного українця в польськім таборі. Апелюємо до нашої церкви в Парижі, щоби [illegible] нам.

„Американці дуже помагають, але вони не знають, що українці це окрема нація від поляків та росіян!"

На основі цього листа Допомоговий Комітет звернувся з проханням до ґенерального директора УНРРА Г. Г. Лімена, щоби для українських збігців були зорґанізовані окремі табори.

Пошукування за поодинокими людьми.

З звязку з Американською Радою Добровільних Допомогових Орґанізацій наш Комітет може користуватись списком імен людей, котрі живуть тепер в різних таборах поза Совєтським Союзом. Хто бажав би яких відомостей про цих нещасних, хай подасть їх точне імя, місце останнього побуту, останню адресу та взагалі усі дати, які улекшилиб відшукання людини. Зокрема треба подавати прізвище в анґлійській мові.

Збори та віча по громадах.

Орґанізації та громади, які бажають устроїти в себе збори чи віча в справі допомоги нашим жертвам війни, повинні повідомити головну Управу Комітету, щоб можна вислати відповідного референта.

Прохання помочі зростають; число нещасних жертв війни прибирає такі застрашаючі форми, що потрібна негайна і велика поміч. Цю поміч можуть дати тільки наші громади. Тому кличемо: жертвуйте на допомогу та зібрані гроші шліть негайно до:

UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. Franklin Street., Philadelphia 23, Pa.

Зібрану чисту одіж та білля слати на адресу:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 East 35 Street, New York, N. Y.

Злучений У. А. Допомоговий Комітет.

НА 370 ДЕЛЕҐАТІВ, ВИБРАНИХ НА 21. КОНВЕНЦІЮ У. Н. СОЮЗУ, ТІЛЬКИ 87 ВЗЯЛИ В КВІТНІ УЧАСТЬ В СПЕЦІЯЛЬНІЙ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ. ТИМСАМИМ, У КВІТНІ 283 ДЕЛЕҐАТІВ НЕ СПОВНИЛИ СВОЙОГО ОБОВЯЗКУ СУПРОТИ СОЮЗУ. А ЦЕЙ ОБОВЯЗОК, ЯК ЦЕ ВЖЕ БУЛО ПРОГОЛОШЕНО, Є ТАКИЙ, ЩОБ КОЖНА ДЕЛЕҐАТКА І КОЖНИЙ ДЕЛЕҐАТ ПРИДБАЛИ СОЮЗОВИ КОЖНОГО МІСЯЦЯ ПРИНАЙМНІ ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА. ОТЖЕ ЗАКЛИКАЄМО ЦИХ ДЕЛЕҐАТОК І ДЕЛЕҐАТІВ ДО СПОВНЕННЯ ЦЬОГО СОЮЗОВОГО ОБОВЯЗКУ!

ЗА БОЖИЙ МИР

Неділя 13. травня 1945 р. зазначилася одною важною світовою подією: Нею був спільний вияв почуття вдячности Богу за привернення миру в Европі. Отже з трьох великих воюючих союзників проти Німеччини, Америка й Анґлія, а за ними й менші держави Аліянтів, проголосили неділю 13. травня як День Молитви. Третій союзник, Совєтська Росія такого зазиву не видала.

Це вказує, що світ поділився на дві половині, так, як ділився був до війни: Світ Західньої культури і світ Східньої культури. Західній світ пішов за традиціями християнства, Східній світ остав офіційно підо впливом безбожницького комунізму. Недалека будучність покаже, яке практичне значіння для історії людства буде мати цей поділ. Одначе треба ствердити, що у момент найбільшої спільної радости у краях союзників, які воювали проти спільного ворога, різко зазначилося наставлення урядів, а з цим і так звана ментальність населення країв Західньої культури.

Тут пригадаємо на проклямації й маніфестації прилюдної думки з нагоди проголошення Дня Перемоги, бо ці маніфестації прилюдної думки мають свій вплив на спосіб думання й поведінки населення.

Проклямація президента Злучених Держав Герія С. Трумана з дня 8. травня зазначує духовий настрій голови держави. Проклямація містить між ін. такі вислови:

„Аліянтські армії, своєю жертвою й посвятою і при Божій помочи осягнули від Німеччини кінцеву й безумовну здачу. Західній світ діждався звільнення від злобних сил, які впродовж пяти й більше літ поневолили тіла й знищили життя міліонів і міліонів вільно народжених людей. Ці сили збещестили церкви, зруйнували доми, здеморалізували дітей і вимордували їхніх найдорожчих. Наші визвольні армії принесли наново свободу оцим терплячим народам, котрих духа й бажання волі не могли гнобителі поневолити...

За оцей триюмф духа й зброї, який ми осягнули і за надію, з якою народи по всіх усюдах приєднуються у своїм привязанню до свободи, лицює нам, як нації, скласти подяку Всемогучому Богу, котрий додавав нам сили і дав нам перемогу...

„Я оце взиваю моїх земляків присвятити один день на молитву за тих, що посвятили своє життя, щоб уможливити перемогу"...

Послання британського короля Юрія VI., проголошене по радіо 8. травня починається знаменним висловом: „Сьогодні складаємо Богу подяку за наше велике визволення".

Не менше подібне теж і закінчення послання: „В годині нашої небеспеки ми покірно склали нашу долю в руки Бога і Він був нашою силою й нашою охороною. Тож зложім Йому подяку за Його милосердя і в цій годині перемоги віддаймо себе самих і наші нові завдання під провід тієї самої могутньої руки".

Тут треба пригадати, що американський конґрес ухвалив резолюцію із зазивом до всього населення, щоб послухало голосу президента і щоб виповнило церкви в День Молитви, у неділю 13. травня.

Для повноти годиться навести послання Римського Папи з нагоди проголошення Дня Перемоги в Европі, бо ці слова є виразником духового наставлення голови Католицької Церкви до справи миру і до обовязків людства для відбудови світу. Послання Папи Пія XII. було проголошене з Риму в середу 9. травня, а в ньому читаємо у виїмках:

„Крик покірної і сердечної вдячности підноситься із самої глибини наших сердець до „Батька Милосердя і до Бога всієї Потіхи"... Піднесімся із землі, на якій ми приміщені наче зерна пшениці, як архітекти й будівничі нової й кращої Европи й нової та кращої вселенної, побудованої на синівській боязни Бога, на вірности до Його Святих Заповідей, на пошанівку людської гідности, на святій засаді рівних прав для всіх народів і держав, великих і малих, слабих і сильних. Війна принесла по всіх сторонах хаотичну руїну, як матеріяльну так і моральну, таку, якої не зазнало людство впродовж цілої своєї історії. Завданням нашого часу є відбудувати світ...

„Війна розбудила всюди незгоду, підозріння й ненависть. Отже, коли світ хоче відзискати мир, конечним є, щоб щезли облуда й завзяття, а на їх місце, щоб воцарилася правда й любов".

Ми навели тут моральні засади, на яких людство здавна хоче побудувати новий світ, а які все знехтує якась ґрупа сильних одиниць. Коли сили, противні такій безупинній руїні, хочуть зійтися разом, то очевидно випливом їх бажань є молитва до спільного Батька всіх народів і цілого людства. Написано: „Віра гори ворушить". Спільна віра в ідеали витворює ще теж благородні почування і благородні стремління. Проголошування великих ідеалів нагадує на конечність переведення їх у діло і витворює спільний фронт. Коли Західній світ стане одним фронтом за мир, якого підставою є віра у Бога, тоді прийде до Божого миру. Коли так станеться, щойно тоді можна буде ствердити, що теперішня жертва мілонів не пішла на марне.

стан вони розуміють у його скрайній формі. Так у відношенню до інших держав і народів вони признають або крайну прогру, або славу, або безславність, безчесть. Німці ніколи не потрафили зрозуміти, що народи в взаїмних відношеннях з іншими народами повинні поводитися як рівні з рівними, як такі, що роблять іншим добро, аби тамті їм робили добро.

„Німець ніколи не уявляє собі світа як єдности рівних, що співпрацюють зо собою", каже рапорт учених. „І мира німець не уявляє собі як постійного стану. Мир для нього це все тільки напруження, коли ждеться на нову війну й до неї приготовляється".

Змалювавши в цей спосіб німецький характер та німецьку культуру, що такий характер витворює, рапорт учених приступає до цілої низки практичних проєктів перетворити німецький характер, знищити в ньому нахабні й напасливі тенденції, та створити такі нові ціхи, які дозволилиб німцям жити з іншими народами надовго в мирі й згоді. Закінчуючи цей рапорт, учені звертають американцям увагу, як важним є довершення цеї програми. Якщо цього з переміненням німецького характеру не виконається, то Америку ждуть незадовго знову великі жертви в новій війні. „Ми не сміємо забути", каже рапорт, „що німці вже мають свої готові пляни для наступної війни та що їх найближчим посуненням буде повести підпільну кампанію, аби влинути на американські настрої через відповідну діяльність в Злучених Державах і в південній Америці". Учені признають, що це не буде так легко американським чинникам, що творять публичну опінію в Злучених Державах побороти таку хитру загрозу. Буде це може навіть важче, ніж було побороти Німечину в війні. Як Америка цеї німецької загрози поза межами Німеччини не подолає, то всі американські заходи коло розвязки німецької проблеми через перевиховання німецького народу заломляться під впливом німецької підпольної акції.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: Іван Кіналь з МекКіз Ракс, Па., $10; Марія Колісник і Марія Липська з Вонсакет Р,. Ай., по $5; Андрій Швець з Мінеола, Л. Ай., $5.

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі". Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописи.

УВАГА! ТРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ПРАВ. ГРОМАДА В ТРЕНТОН, Н. ДЖ.
відсвяткує
4-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ
ОТВОРЕННЯ НАРОДНОГО ДОМУ
В НЕДІЛЮ, 27. ТРАВНЯ (MAY 27, 1945)

Програма: **в годині 4. пополудні в церкві Пресв. Тройці** при співучасти доооколичних священиків відправиться **Молебен до Преч. Діви за здоровля жертводавців.**

В годині 5. на салі обід, концерт і відслонення Памятної Таблиці з іменами жертводавців, що зложили ухвалену громадою суму на будову. **Опісля забава.**

Music will be Furnished by JOSEPH SNIHUR and his BLUE DANUBE ORCHESTRA. — Громада запрошує місцевих і позамісцевих на це торжество. **Комітет.**

Плотне пол. оголошення. Платне пол. оголошення.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В МОНЕССЕН, ПА.! УВАГА!
ВІДДАЙТЕ СВІЙ ГОЛОС НА
ФРАНКА ЄЗЕРСЬКОГО
на
МАЙОРА
у вівторок,
19. червня 1945 р.

Прийшов час, що ми можемо мати свого славянина на становищу Майора. Чому голосувати на таких, що по виборах за нас не знають?

Тому всі голосуйте на
ФРАНКА ЄЗЕРСЬКОГО
СВІЙ НА СВОГО!

ПОШУКУЄМО 458 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

41) Антін Маланчук, Пітсфілд, Масс.	$100.00
42) Павло Шевчук, Ленгорн, Па.	100.00
Разом	$ 200.00
Попередно проголошено	4,000.00
Разом	$4,200.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. Box: 346. Jersey City 3, N. J.

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

по бл. п.

Михайлі Доля

відбудеться

30. ТРАВНЯ (May) 1945
в годині 10. ранку
В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ
675 Савт 19-та вул. Нюарк, Н. Дж.

У боротьбі з ворогами в Німеччині, в Третій Армії генерала Патена, згинув дня 28. березня 1945. р. в [illegible]нерськім корпусі

Михайло Доля

Покійний був роджений в Нюарку 14. серпня 1918. р., скінчив елементарну школу і 3 роки гайскул, а потім пішов до праці, щоб помогти родичам. Інтересувався українським життям і став членом Чорноморської Січи, а пізніше Січових Стрільців, бо любив їх уніформи. Як доброволець вступив у грудни 1936. р. до корпусу американських маринарів, а в 1940. вернувся назад до цивільного життя. Інтересувався спортом і брав участь у грі в бейзбол і баскет бол з рамени Молодечого Клюбу при українській православній парохії.

У 1942. р. Дядько Сем покликав Михайла до армії. Після трьохмісячного вишколу його вислали до Трінідад в Південній Америці. Там дослужився ранґи капраля і по 14 місяцях перенесли його до Злучених Держав. Тому, що терпів на біль голови, перебув 4 місяці в шпитали в Мисисипі. Коли вилічився, звінчався із своєю нареченою, яка приїхала до нього з Нюарку, прибув домів на короткі вакації і негайно потім відїхав з транспортом до Европи, був один рік на фронті у Франції і в Німеччині. У листах до родичів писав, що хоче дістатися на Західну Україну, щоб там відвідати родину батьків і жінки, але не діждався сповнення своїх мрій, бо ворожа куля перервала нитку його життя 28. березня. Упав у бою за свободу всіх народів і за кращий світовий лад.

Бл. п. Михайло Доля полишив у смутку жінку Марію, маму Параскевію і батька Дмитра, сестру Оленку замужну Іва і маленьку їх донечку, свою любу похресницю Каролину. Смутком прибиті родичі. жінка й сестра пращають небіжчика: „Дорогий Сину, Мужу і Брате: Спи блаженним сном і хай земля, хоч і чужа, легкою Тобі буде. Спи там так довго, поки Твоє молоде тіло не перенесуть до Твоєї рідної американської землі, а імя Твоє хай буде Богом благословене!"

Родина Покійного запрошує кревних, свояків, знайомих і земляків на заупокійне Богослуження в церкві Вознесіння під ч. 675 Савт 19-та вулиця в Нюарку, Н. Дж., на Меморіел Дей 30. травня в годині 10. рано. Богослуження відправлять оо. д-р В. Клодницький. і В. Буката, а хором буде управляти п. Буката. Студентка панна Марків відспіває молитву і Американський Гимн.

Згори дякуємо Гостям за участь.

ДМИТРО Й ПАРАСКЕВІЯ ДОЛЯ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

WAR MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REGULATIONS

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущні робітники обовязані мати посвідку, що вони є до розпорядимости. При переношенню до менше сущних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтид Стейтс Емплоймент Сервіс". „Критичні" робітники потребують те обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

Мужчин і Жінок до роботи у фабриці venetian blind; досвід непотрібний; легка робота; добра платня; WMC правила заховуємо. **Triangle Products Corp.,** 2008 Union Turnpike (Tonnelle Ave. & Secaucus Rd.) North Bergen, N. J. Union 3-9705

РОБІТНИКІВ У ПРАЛЬНІ
МУЖЧИН І ЖІНОК
добра платня і робітничі умовини
не треба досвіду
WMC Правила
Бачте Mr. Price
NEW JERSEY LINEN SERVICE
12 Clifton St., Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Дівчат і Жінок до роботи у пральні. Не треба досвіду, добра платня, платні вакації. **New Superior Laundry,** 705 27th St., Union City. WMC правила заховуємо.

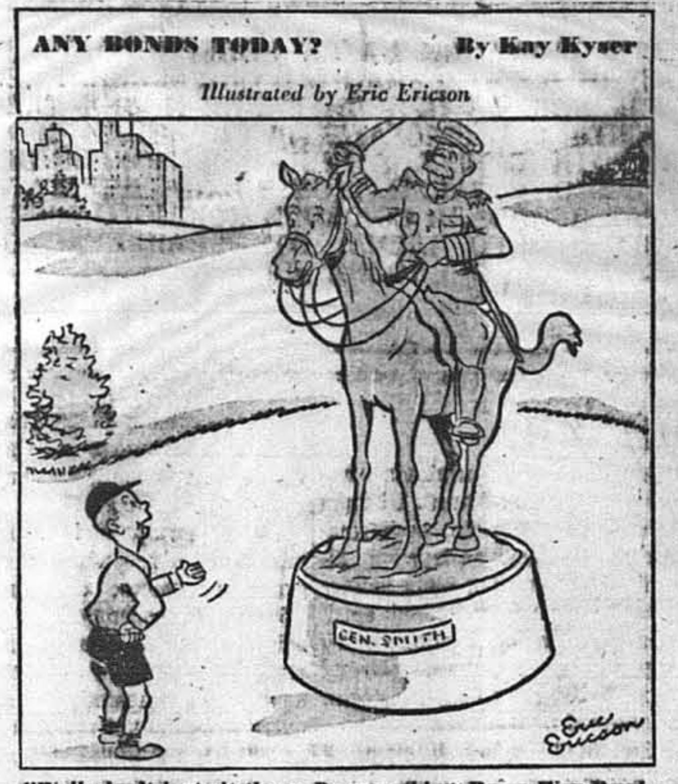
ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

Дівчини або Жінки
Загальна кухонна робота
В малім Компанічнім Ресторанті
48 годин. Суботи і вечори вільні.
Spencer-Kellogg & Son, Inc.
River Road, Edgewater, N. J.

ЖІНОК
не треба досвіду
Потрібно жінок, нижче 40 літ, оперувати модерними елевейторами
Постійна праця цілий рік.
Ми вас навчимо. Голосіться:
1123 Military Park Bldg.
60 Park Place, Newark, N. J.

Жінки
до загальної домашної поденної роботи.
Голоситись рано. **Dr. J. Smith, Jr.**
327 E. 17th St., New York City

Оперейторок при дітočих спортових убраннях. 275 B'way, B'klyn, 1st fl., (пр. Marcy & Havemeyer St.)

"Well, don't just sit there. Do something. Buy a War Bond, buddy."

Інтернаціональна Організація Миру та Догоди між групами держав

Останньою більшою міждержавною конференцією, що відбулася до 25. квітня — до конференції Обєднаних Держав в Сан Франсиско —, була недавня між-Американська конференція в Мексико Сиτі в справах війни і миру. Заступлені Американські республики обговорювали головно справи Західньої Півкулі. Хоч завданням своїм мали — поліпшення та зміцнення між-американських відносин, проте більшу увагу ніж коли перед тим звернули на питання як звязати договори поміж групами держав з інтернаціональною організацією, запропонованою в Домбартон Овкс.

Останніми роками ведуться широкі дискусії про ролю інтернаціональної організації та організацій груп держав („регіональні організації") в справі світового миру. Як розглядати їх окремо від себе, то ясно, що кожда може бути корисною для тої цілі.

Групові організації держав вже істнують; без сумніву, згодом буде їх більше. Якщо конференція в Сан Франсиско дасть добрі наслідки, буде створена загальна, світова організація, членами якої будуть всі миролюбні держави. Вироблені в Домбартон Овкс основи для створення інтернаціональної організації, заповідають найкращий плян використання можливостей як світової організації так і групових.

Пропозиції опрацьовані в Домбартон Овкс опираються на принципах, що держави та народи є в певній залежности одні від одних; що загроза або саме порушення миру торкається кожної країни; ро всі заходи, направлені для добра людства, мають охоплювати весь світ, всі народи. В той-же час ясно, що всі країни не мають однакових зобовязань у всіх випадках міждержавних непорозумінь. Так само різняться і економічні та соціальні умови в різних країнах, чи групах країн.

Тому пропозиції конференції в Домбартон Овкс, хоч направлені на створення організації світового розміру щодо членства, так і до обсягу справ, проте визнають, що чимало справ можуть — і повинні — бути вирішені груповими договорами під керовництвом та порадою світової організації. Маючи це на увазі, держави, які брали участь в конференції в Домбартон Овкс, опрацювали певні основні принципи щодо групових догод та організацій. Коротко, вони зводяться до таких:

1. Статут інтернаціональної організації не повинен забороняти групових догод чи організацій, якщо вони сходяться з метою та принципами інтернаціональної організації.

Ця постанова, звичайно, є важною для розвитку та успішної праці інтернаціональної організації.

2. Рада Беспеки (при інтернаціональній організації) має бути завше вповні поінформована груповими організаціями про розпочату або намічену працю на основі групових догод.

Це застереження є потрібним як для того, щоби тримати живий звязок поміж інтернаціональною організацією та груповими, так і для певности, що ці останні дійсно працюють для миру і безпеки згідно з принципами, встановленими загальною, інтернаціональною організацією.

3. Рада Беспеки має заохочувати до полагодження місцевих непорозумінь шляхом групових догод, через групові організації, чи то з ініціятиви дотичних держав, чи з упімнення самої Ради.

Примінення в життя цього принципу може значно облегчити тягар праці Ради Беспеки — величезний тягар.

4. У випадках примінення примусу Радою Беспеки можуть бути використані групові організації держав, але самі вони не мають починати ніякої примусової акції, хіба — що дістануть подібне уповноваження від Ради.

На цій основі Рада може покликати якусь державу, групу держав, чи певні організації, до примусової акції. У випадку примінення військової сили, розмір її буде рішатися в залежности від потреби.

Як можуть щойно наведені пропозиції вплинути на групові договори? Перше, вони можуть збільшити авторитет та важливість групових догод, групових організацій. Друге, вони можуть дати охорону груповим договорам, якої бракує в сучасному світовому порядку. Крім того, співпраця поміж груповими організаціями та світовою організацією, основана на принципах, визначених в Домбартон Овкс, буде сприяти розвиткови та успіху як інтернаціональної організації, так і групових.

Загальна Рада — ФЛІС.

З Домашнього Фронту

Ціни синтетичних опон пішли вділ.

ВАШИНГТОН. — Адміністратор цін, Честер Бовлс, зробив заяву, що від першого травня ціни на синтетичні опони до пасажерських автів і біциклів пішли вділ. Тепер їх можна купити від 45 центів до двох долярів і двадцять центів дешевше ніж попередно. Це відноситься до дрібної тільки торговлі.

В той же самий час знесено стелю в дрібній торговлі і на більші опони до троків і автобусів. Їх знесено майже на сім з половиною процентів.

Адміністратор цін Бовлс сказав, що від першого травня ціни на опони впали так низько, як були в першій половині 1945 року. — OBI.

В стейтах на Атлянтійськім побережжі є більший запас ґазоліни.

ВАШИНГТОН. — Заступник адміністратора петролію, Релф К. Дейвіс, сказав, що не зважаючи на великі трудноці в області транспортації, уряд робить всі можливі заходи, щоби цивільне населення в стейтах при атлянтійськім побережжі мало більше ґазоліни. Особливо під цю пору року, коли є на неї великий попит.

OBI.

Від першого серпня буде важний новий пайковий значок на черевики.

ВАШИНГТОН. — Бюро Контролі Цін оголосило, що від першого серпня 1945 року буде важний пайковий значок на черевики. Кожний, хто має пайкову книжку, матиме право купити собі нову пару черевиків. Аеропляновi значки число 1, 2 і 3, за які можна купувати черевики, будуть і далі мати вартість. І то до неозначеного часу. — OBI.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

To the People of this Community

The step-up in the might to be used to destroy Japan is dramatically sketched by General H. H. Arnold, Chief of the Army Air Forces, who said superfortress attacks this summer would more than triple in weight from their present 300-plane tempo. Figure it out yourself. Each superfortress costs $600,000. During the 7th War Loan you are asked to do your full share in buying War Bonds at the national rate of $1,333,000,000 a month for April, May and June, just about enough to pay for two 1000 B-29 armadas. These are some of the facts behind the 7th War Loan's appeal to you to buy the most extra War Bonds of any war loan. Substitute "save" or "invest" for "buy." Actually you are urged to save your money in War Bonds (paying 2.9 per cent interest at maturity) for the use of you and your family 10 years hence. At the same time you perform a very urgent patriotic service now.

THE EDITOR

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болючі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Лікуе згрубіння литок і котиків. Офісові години: в понед. і четвер. від 1. до 8:30 ввеч.; вівт. і пятн. від. 1. до 6. ввеч.; в серед. і субот. від 1. до 5. ввеч. В неділі і свята нема урядових годин

Dr. L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ENdicott 2-9178
СПЕЦІЯЛІСТ В БОЛЮ НІГ.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ҐРОСЕРНІ
й ріжного рода бизнеси.
Полагоджую нотаріяльні справи.
Продаю ріжного рода асекурацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 20. травня 1945 року помер
МИХАЙЛО ЛИХОВИД,
член відділу 239 У. Н. Союзу в Філядельфії, Па.

Похорон сідбудеться в суботу, 26. травня. Панахида відбудеться в пятницю ввечір, 835 Н. Френклин ул. Всі члени повинні бути на панахиді. — В. Й. П.!

В. Ґалан, секр.

НАЙКРАЩИМ І НАЙЦІННІШИМ ДАРУНКОМ

Є ВСЕ ТАКИ

КНИЖКА

ЧИ МОЖЕ БУТИ КРАЩИЙ ДАРУНОК НІЖ АНГЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ?

1) **A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press** **$4.00**
2) **BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press** **$2.50**
3) **UKRAINIANS IN THE UNITED STATES, by Wasyl Halich** **$2.50**
4) **THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION, by William Henry Chamberlin, published by the Macmillan Company, New York** **$1.75**
5) **UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning** **$1.50**
6) **SPIRIT OF UKRAINE, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd** **$1.00**
7) **UKRAINE, AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY, by Prof. G. W. Simpson** **$0.50**
8) **THE MODERN UKRAINIAN NATIONALIST MOVEMENT, by Prof. Nicholas Czubatyj** **$0.50**

Замовте собі негайно всі ті книжки за $14.25, чи ті, що їх ще не маєте, а замовлення враз з належітістю шліть на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY. N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою

НЕМА ЗАСТУПНИКА

Ніщо, тільки час може вдосконалити й закріпити посмертну обслугу; на роки обслуги нема заступника.

Що ми були діяльними в нашім званню ще від 1900 року, це є річ першорядної ваги. Організація з меншим досвідом не може мати під собою такого певного

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City **34 E. 25th St., Bayonne**
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

LAWN MOWERS

Остримо й направляємо ручні й моторові машини до кошення трави.

Також остримо ножиці різної величини, направляємо Door-checks.

Телефонуйте: **Essex 3-6718**

KEYSTONE MACHINE CORP.
WILLIAM TKACH, Vice-Pres.
25 Orange St., Irvington, N. J.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урядові години: Від 1 до 3 попол.; від — до 8 вечір. В неділі і середи лиш за попереднім порозумінням.

Даром пробка зілля
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терпають на недомагання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертон, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По вжитті пробки переконаєтеся, як скуточно ділають в недомаганнях таких, як кваси шлунка, ґази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомагання, котрі походять зо злого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

Спеціяльна Оферта
по знижених цінах.

[ ] $1.00 за 1 коробку Мілертону
[ ] $1.50 за 2 коробки Мілертону
[ ] $2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

$150.00 і вище ЦІЛИЙ ПОХОРОН
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як **$150**
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

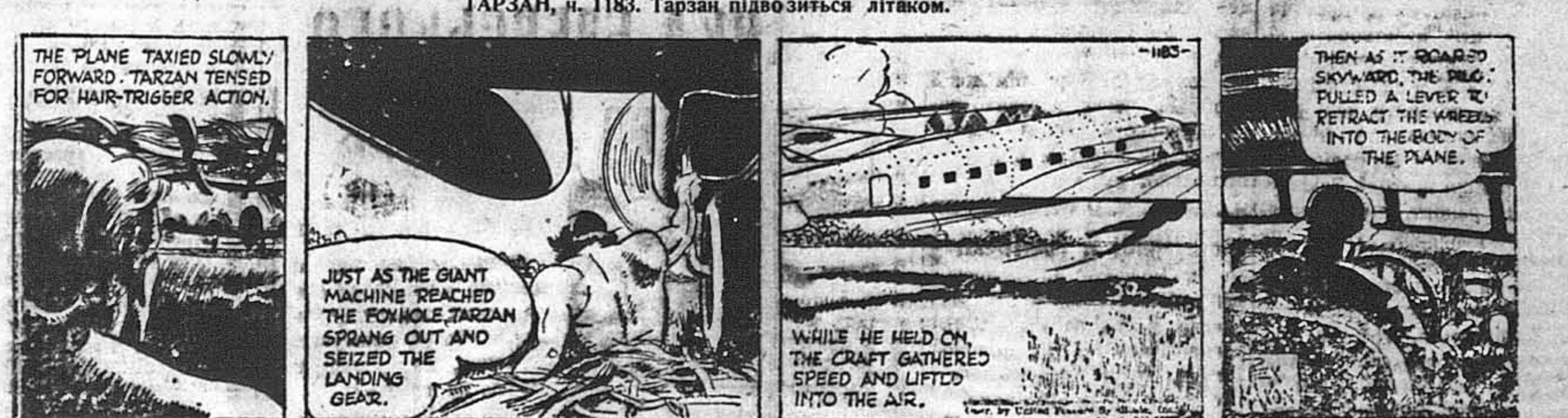
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8366

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6677

МІҐУЕЛЬ СЕРВАНТЕС
ВИСОКОДУМНИЙ РИЦАР
ДОН КІХОТ
ІЗ МАНЧІ
Фантастичне ілюстроване оповідання в двох томах.
Ціна за оба томи $1.00.
Замовлення враз з належітістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CTY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

ТАРЗАН, ч. 1183. Тарзан підвозиться літаком.

Літак підїхав поволи наперед. Тарзан напружився до скорого руху.

Як великанський літак найшовся над його лисячою ямою, Тарзан вискочив і схопився за приладдя до осідання.

Він держався літака, як цей прискорив ходу й піднявся на воздухи.

Як літак був уже високо, летун потягнув за движню, аби стягнути кола до середини літака.